

Catalog of elective disciplines

- 1. Department of Pathology and Forensic Medicine**
- 2. Level of training:** Residency
- 3. Educational programs:** 7R01150 "Pathological anatomy"
- 4. Course:** 2
- 5. Name of the elective discipline:** Iatrogenic pathology.
- 6. Number of credits:** 4
- 7. Purpose:** To develop skills in the pathoanatomical diagnosis of iatrogenic pathology.
- 8. Tasks:**
 1. Training in the skills of conducting clinical and morphological analysis in iatrogenic diseases associated with therapeutic effects: adverse (side) effects of prescribed medicines; excessive prescription of medicines; undesirable drug interactions.
 2. Training in the skills of conducting clinical and morphological analysis in iatrogenic diseases associated with therapeutic and surgical interventions: medical errors; painful diagnostic methods; hospital infections; incorrect execution of prescriptions due to illegible handwriting of the doctor or typos; negligence; under-accounting or lack of information, inadequate equipment, procedures, techniques and methods;
 3. Formulation of the pathoanatomical diagnosis, pathoanatomical epicrisis, conclusion, medical death certificate, coding of diseases and causes of death in iatrogenic pathology.
- 9. The content of the discipline:** The procedure for conducting clinical and morphological analysis in iatrogenic diseases, interpretation of data.
- 10. Justification of the choice of the subject.** According to the World Health Organization (WHO) in 2019, millions of patients are harmed and 2.6 million people die each year in low- and middle-income countries alone due to non-compliance with safety rules in the provision of medical care. Worldwide, the personal, social and economic damage caused by harming patients amounts to many trillions of US dollars. According to WHO Director General Dr. T. A. Gebreyesus, every minute in the world at least one person dies from harm while providing medical care.

In the process of providing primary and outpatient medical care, four out of ten patients are harmed. The most serious consequences are caused by errors in diagnosis, in prescribing medicines and their use. Drug errors alone cause damage of about 42 billion US dollars per year. Every year, non-compliance with safety and hygiene rules during surgical interventions causes complications in almost 25% of patients and leads to the death of one million patients during or immediately after surgery. It is estimated that preventive measures designed to ensure patient safety can lead to significant savings in medicines and are much cheaper than treating the consequences of harming patients. Therefore, this topic is relevant and necessary for study in residency.

11. Learning outcomes

LO1 To differentiate the development of iatrogenic diseases during the clinical and morphological analysis of corpses with an established clinical diagnosis

LO2 Differentiate the development of iatrogenic diseases during clinical and morphological analysis

Pre - requisites: General and private pathology, Clinical pathomorphology in surgery with cytopathology, Clinical pathomorphology in therapy, Clinical pathomorphology in dentistry

Post- requisites: Forensic histological pathomorphology, Clinical pathomorphology in obstetrics and gynecology with cytopathology, Clinical pathomorphology in pediatrics, Clinical pathomorphology in oncology with cytopathology

Literature : Basic:

- Айтбембет, Б. Н. Ішкі ағза ауруларының пропедевтикасы [Мәтін] : оқулық / Б. Н. Айтбембет. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 568 бет.
- Патологиялық процестер мен аурулардың морфологиялық көріністерінің салыстырмалы сипаттамасы [Мәтін] : оқу құралы / ред. К. Б. Манекенова. - 2-ші бас. - Қарағанда : АҚНҰР, 2019.
- Ахметов, Ж. Патологиялық анатомия [Мәтін] : оқулық / Ж. Б. Ахметов. - 5-ші бас. - Қарағанды : Medet Group ЖШС, 2021. - 878 бет.
- Дукенбаева, Б. А. Жалпы патологиялық анатомияның екінші бөлімі: "Қанайналым бұзылыстары" [Мәтін] : оқу құралы / Б. А. Дукенбаева. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 120 бет
- Сравнительная характеристика морфологических проявлений патологических процессов и заболеваний [Текст] : учебное пособие / Т. М. Омаров ; под ред. К. Б. Манекеновой. - 2-е изд. - Караганда : АҚНҰР, 2019. - 149 с.
- Патологическая анатомия. Т.1. Общая патология [Текст] : учебник: в 2-х томах / под ред. В. С. Паукова. - 2-е изд. доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 720 с.
- Патологическая анатомия. Т.2. Частная патология [Текст] : учебник: в 2-х томах / под ред. В. С. Паукова. - 2-е изд. доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 528 с.

Additional information:

- Түсіпбекова, М. Жалпы патологиялық үрдістердің морфологиялық атласы [Мәтін] : атлас / М. М. Түсіпбекова. - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет.
- Жалпы дәрігерлік практика: ұлттық нұсқаулық. 2 томдық. 2 том [Мәтін] : нұсқаулық / Қазақ тіліне ауд. Қ. Ә. Әлиханова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 896 б. с. : ил.
- Карабалин, С. К. Медицина труда (профессиональная патология) Ч.1 [Текст] : учебное пособие / С. К. Карабалин. - 2-е изд. - Алматы : АҚНҰР, 2021. - 432 с.
- Карабалин, С. К. Медицина труда (профессиональная патология) Ч.2 [Текст] : учебное пособие / С. К. Карабалин. - 2-е изд. - Алматы : АҚНҰР, 2021. - 578 с.
- Патологическая анатомия. Руководство к практическим занятиям [Текст] : учебное пособие / ред. О. В. Зайратьянца. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2021. - 696 с

1. Department of Pathology and Forensic Medicine

2. Level of training: Residency

3. Educational program: 7R01150 "Pathological anatomy"

4. Course: 2

5. Name of the elective discipline: Pathology of emergency conditions.

6. Number of credits: 4

7. Purpose: To develop skills in the pathoanatomical diagnosis of emergency conditions.

8. Tasks: 1. Training in the skills of conducting clinical and morphological analysis in severe disorders of vital functions that pose a threat to human life and require emergency care.

2. Training in the skills of ascertaining and determining severe disorders of vital functions that pose a threat to human life and determining the validity of the use of intensive care and resuscitation methods.

3. Registration of autopsy protocols, pathoanatomic diagnosis, epicrisis, medical death certificate, coding of diseases and causes of death in emergency conditions.

4. Training in the conduct of pathoanatomical diagnosis of emergency situations and interpretation of data.

9. The content of the discipline: The procedure for conducting clinical and morphological analysis in severe disorders of vital functions that pose a threat to human life and require emergency care, including using intensive care and resuscitation methods. Such critical conditions include both acute pathologies (poisoning, asphyxia, traumatic shock) and complications of long-

term chronic diseases (hypertensive crisis, asthmatic status, diabetic coma, etc.). Morphological diagnosis and interpretation of data.

10. Justification of the choice of the subject. In pathoanatomical practice, the diagnosis of emergency conditions is an important component, since pathologists have to work in conditions where it is necessary to differentiate types of emergency conditions, such as TRALI syndrome, abdominal compartment syndrome, Addison's crisis, obstetric sepsis, anaphylactic shock, apnea of premature infants, arrhythmia, arterial bleeding, asthmatic status, asphyxia, newborn asphyxia, venous bleeding, sudden cardiac death, internal bleeding, intracranial birth injury, air embolism, hemorrhagic stroke, hemorrhagic shock, heart failure, etc. Life-threatening conditions differ in their causes and leading mechanism, therefore, knowledge and consideration of the etiopathogenesis of critical life disorders are extremely important, since they allow us to diagnose the correctness of the algorithm of medical care and evaluate it depending on the damaging factor, as well as take into account the development of emergency conditions with other types of damaging factors requiring pathoanatomical diagnosis.

11. Learning outcomes

LO1 To differentiate the development of emergency conditions during the clinical and morphological analysis of corpses with an established clinical diagnosis.

LO2 Differentiate the development of emergency conditions during clinical and morphological analysis.

Pre - requisites: General and private pathology, Clinical pathomorphology in surgery with cytopathology, Clinical pathomorphology in therapy, Clinical pathomorphology in dentistry

Post- requisites: Forensic histological pathomorphology, Clinical pathomorphology in obstetrics and gynecology with cytopathology, Clinical pathomorphology in pediatrics, Clinical pathomorphology in oncology with cytopathology

Literature : Basic:

Айтбембет, Б. Н. Ишкі ағза ауруларының пропедевтикасы [Мәтін] : оқулық / Б. Н. Айтбембет. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 568 бет.

Патологиялық процестер мен аурулардың морфологиялық көріністерінің салыстырмалы сипаттамасы [Мәтін] : оқу құралы / ред. К. Б. Манекенова. - 2-ші бас. - Караганда : АҚНҰР, 2019.

Ахметов, Ж. Б. Патологиялық анатомия [Мәтін] : оқулық / Ж. Б. Ахметов. - 5-ші бас. - Қарағанды : Medet Group ЖШС, 2021. - 878 бет.

Дукенбаева, Б. А. Жалпы патологиялық анатомияның екінші бөлімі: "Қанайналым бұзылыстары" [Мәтін] : оқу құралы / Б. А. Дукенбаева. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 120 бет

Сравнительная характеристика морфологических проявлений патологических процессов и заболеваний [Текст] : учебное пособие / Т. М. Омаров ; под ред. К. Б. Манекеновой. - 2-е изд. - Караганда : АҚНҰР, 2019. - 149 с.

Патологическая анатомия. Т.1. Общая патология [Текст] : учебник: в 2-х томах / под ред. В. С. Паукова. - 2-е изд. доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 720 с.

Патологическая анатомия. Т.2. Частная патология [Текст] : учебник: в 2-х томах / под ред. В. С. Паукова. - 2-е изд. доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 528 с.

Additional information:

Түсіпбекова, М. М. Жалпы патологиялық үрдістердің морфологиялық атласы [Мәтін] : атлас / М. М. Түсіпбекова. - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет.

Жалпы дәрігерлік практика: ұлттық нұсқаулық. 2 томдық. 2 том [Мәтін] : нұсқаулық / Қазақ тіліне ауд. Қ. Ә. Әлиханова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 896 б. с. : ил.
Карабалин, С. К. Медицина труда (профессиональная патология) Ч.1 [Текст] : учебное пособие / С. К. Карабалин. - 2-е изд. - Алматы : АҚНҰР, 2021. - 432 с.
Карабалин, С. К. Медицина труда (профессиональная патология) Ч.2 [Текст] : учебное пособие / С. К. Карабалин. - 2-е изд. - Алматы : АҚНҰР, 2021. - 578 с.
Патологическая анатомия. Руководство к практическим занятиям [Текст] : учебное пособие / ред. О. В. Зайратьянца. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2021. - 696 с

1. Department of Pathology and Forensic Medicine

2. Level of training: Residency

3. Educational programs: 7R01150 "Pathological anatomy"

4. Course: 2

5. Name of the elective discipline: Pathological anatomy of especially dangerous infections

6. Number of credits: 4

7. Purpose: To develop skills in the pathoanatomical diagnosis of particularly dangerous infections.

8. Tasks: 1. Training in the skills of conducting clinical and morphological analysis in particularly dangerous infectious diseases

2. Training in the skills of conducting clinical and morphological analysis in particularly dangerous infections and the procedure for conducting a pathoanatomical autopsy.

3. Formulation of the pathoanatomical diagnosis, pathoanatomical epicrisis, conclusion, medical death certificate, coding of diseases and causes of death in particularly dangerous infections.

9. The content of the discipline: The procedure for conducting clinical and morphological analysis in particularly dangerous infections, interpretation of data.

10. Justification of the choice of the subject. The list of particularly dangerous infections has now been significantly expanded. According to Appendix No. 2 of the IHR-2005, it is divided into two groups. The first group is "diseases that are unusual and can have a serious impact on public health": smallpox, polio caused by wild poliovirus, human influenza caused by a new subtype, severe acute respiratory syndrome (SARS) or SARS. The second group is "diseases, any event with which is always assessed as dangerous, since these infections have shown the ability to have a serious impact on public health and spread rapidly internationally": cholera, pulmonary plague, yellow fever, hemorrhagic fevers — Lassa fever, Marburg, Ebola, West Nile fever. The IHR 2005 also includes infectious diseases "that pose a special national and regional problem", such as dengue fever, Rift Valley fever, meningococcal disease (meningococcal infection). In Kazakhstan, natural foci of endemic (characteristic of a certain area or territory) especially dangerous infections, such as plague, tularemia, anthrax, brucellosis, Congo-Crimean hemorrhagic fever, hemorrhagic fever with renal syndrome, occupy significant areas. Due to the importance of these diseases in the risk of epidemics and pandemics, it is necessary to study this type of infectious pathology in residency.

11. Learning outcomes

LO1 Differentiate the development of particularly dangerous infections and suspicion of them during the clinical and morphological analysis of corpses.

LO2 Pathoanatomic diagnosis of particularly dangerous infections.

LO3 Interpretation of data, writing of the autopsy protocol, formulation of a pathological anatomical diagnosis, epicrisis.

Pre - requisites: General and private pathology, Clinical pathomorphology in surgery with cytopathology, Clinical pathomorphology in therapy, Clinical pathomorphology in dentistry

Post- requisites: Forensic histological pathomorphology, Clinical pathomorphology in obstetrics and gynecology with cytopathology, Clinical pathomorphology in pediatrics, Clinical pathomorphology in oncology with cytopathology

Literature : Basic:

- Айтбембет, Б. Н. Ишкі ағза ауруларының пропедевтикасы [Мәтін] : оқулық / Б. Н. Айтбембет. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 568 бет.
- Патологиялық процестер мен аурулардың морфологиялық көріністерінің салыстырмалы сипаттамасы [Мәтін] : оқу құралы / ред. К. Б. Манекенова. - 2-ші бас. - Караганда : АҚНҰР, 2019.
- Ахметов, Ж. Б. Патологиялық анатомия [Мәтін] : оқулық / Ж. Б. Ахметов. - 5-ші бас. - Қарағанды : Medet Group ЖШС, 2021. - 878 бет.
- Дукенбаева, Б. А. Жалпы патологиялық анатомияның екінші бөлімі: "Қанайналым бұзылыстары" [Мәтін] : оқу құралы / Б. А. Дукенбаева. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 120 бет
- Сравнительная характеристика морфологических проявлений патологических процессов и заболеваний [Текст] : учебное пособие / Т. М. Омаров ; под ред. К. Б. Манекеновой. - 2-е изд. - Караганда : АҚНҰР, 2019. - 149 с.
- Патологическая анатомия. Т.1. Общая патология [Текст] : учебник: в 2-х томах / под ред. В. С. Паукова. - 2-е изд. доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 720 с.
- Патологическая анатомия. Т.2. Частная патология [Текст] : учебник: в 2-х томах / под ред. В. С. Паукова. - 2-е изд. доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 528 с.

Additional information:

- Түсіпбекова, М. М. Жалпы патологиялық үрдістердің морфологиялық атласы [Мәтін] : атлас / М. М. Түсіпбекова. - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет.
- Жалпы дәрігерлік практика: ұлттық нұсқаулық. 2 томдық. 2 том [Мәтін] : нұсқаулық / Қазақ тіліне ауд. Қ. Ә. Әлиханова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 896 б. с. : ил.
- Карабалин, С. К. Медицина труда (профессиональная патология) Ч.1 [Текст] : учебное пособие / С. К. Карабалин. - 2-е изд. - Алматы : АҚНҰР, 2021. - 432 с.
- Карабалин, С. К. Медицина труда (профессиональная патология) Ч.2 [Текст] : учебное пособие / С. К. Карабалин. - 2-е изд. - Алматы : АҚНҰР, 2021. - 578 с.
- Патологическая анатомия. Руководство к практическим занятиям [Текст] : учебное пособие / ред. О. В. Зайратьянца. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2021. - 696 с

1. Кафедра: Патология және Сот медицинасы

2. Дайындық деңгейі: Резидентура

3. Білім беру бағдарламалары: 7R01150"Патологиялық анатомия"

4. Курс: 2

5. Элективті пәннің атауы: Аса қауіпті инфекциялардың патологиялық анатомиясы

6. Несиелер саны: 4

7.Максаты: Аса қауіпті инфекцияларды патологиялық-анатомиялық диагностикалау бойынша дағдыларды қалыптастыру.

8. Міндеттері: 1. Аса қауіпті жұқпалы аурулар кезінде клиникалық-морфологиялық талдау жүргізу дағдыларына оқыту

2. Аса қауіпті инфекциялар кезінде клиникалық-морфологиялық талдау жүргізу дағдыларына оқыту және патологиялық-анатомиялық ашу жүргізу тәртібі.

3. Патологиялық-анатомиялық диагнозды, патологиялық-анатомиялық эпикризді, қорытындыны, өлім туралы дәрігерлік куәлікті ресімдеу, аса қауіпті инфекциялар кезінде ауруларды және өлім себептерін кодтау.

9. Пәннің мазмұны: Аса қауіпті инфекциялар кезінде клиникалық-морфологиялық талдау жүргізу тәртібі, деректерді түсіндіру.

10. Тақырыпты таңдаудың негіздемесі. Аса қауіпті инфекциялардың тізімі қазір айтарлықтай кеңейтілді. МСАК-2005 № 2 қосымшасына сәйкес ол екі топқа бөлінеді. Бірінші топ - "сирек кездесетін және халықтың денсаулығына елеулі әсер етуі мүмкін аурулар": шешек, жабайы полиовирустан туындаған полиомиелит, Жаңа кіші түрден туындаған адам тұмауы, ауыр жедел респираторлық синдром (SARS) немесе SARS. Екінші топ — "аурулар, кез-келген оқиға әрдайым қауіпті деп бағаланады, өйткені бұл инфекциялар халықтың денсаулығына елеулі әсер ету және халықаралық деңгейде тез таралу қабілетін анықтады": тырысқақ, обаның өкпе түрі, сары безгегі, геморрагиялық қызба-Ласса безгегі, Марбург, Эбола, Батыс Ніл безгегі. Сондай-ақ, МСАК-2005-ке "ерекше ұлттық және аймақтық проблеманы тудыратын" жұқпалы аурулар кіреді, мысалы, денге, Рифт алқабындағы безгегі, менингококк ауруы (менингококк инфекциясы). Қазақстанда оба, туляремия, сібір жарасы, бруцеллез, Конго-Қырым геморрагиялық қызбасы, бүйрек синдромы бар геморрагиялық қызба сияқты аса қауіпті инфекциялардың табиғи ошақтары (белгілі бір жерге немесе аумаққа тән) айтарлықтай аумақты алып жатыр. Осы аурулардың эпидемиялар мен пандемиялардың даму қаупіндегі маңыздылығына байланысты резидентурада инфекциялық патологияның осы түрін зерттеу қажет.

11. Оқыту нәтижелері

ОН1 мәйіттерге клиникалық-морфологиялық талдау жүргізу кезінде аса қауіпті инфекциялардың дамуын және оларға күдік туғызуды саралау.

ОН2 ерекше қауіпті инфекциялардың патологиялық диагностикасы.

ОН3 деректерді түсіндіру, аутопсия хаттамасын жазу, патологиялық-анатомиялық диагнозды, эпикаризді тұжырымдау.

Пререквизиттер: Сот-гистологиялық патоморфология, Цитопатологиямен акушерлік-гинекологиядағы клиникалық патоморфология, Педиатриядағы клиникалық патоморфология, Фитопатология мен Онкологиядағы клиникалық патоморфология,

Постреквизиттер: Жалпы және жеке патология, Сот-гистологиялық патоморфология, Цитопатологиямен акушерлік-гинекологиядағы клиникалық патоморфология, Педиатриядағы клиникалық патоморфология, Фитопатология мен Онкологиядағы клиникалық патоморфология, Стоматологиядағы клиникалық патоморфология.

Әдебиет: Негізгі:

Айтбембет,

Б.

Н.

Ішкі ағза ауруларының пропедевтикасы [Мәтін] : оқулық / Б. Н. Айтбембет. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 568 бет.

Патологиялық процестер мен аурулардың морфологиялық көріністерінің салыстырмалы сипаттамасы [Мәтін] : оқу құралы / ред. К. Б. Манекенова. - 2-ші бас. - Караганда : АҚНҰР, 2019.

Ахметов,

Ж.

Б.

Патологиялық анатомия [Мәтін] : оқулық / Ж. Б. Ахметов. - 5-ші бас. - Қарағанды : Medet Group ЖШС, 2021. - 878 бет.

Дукенбаева, Б. А. Жалпы патологиялық анатомияның екінші бөлімі: "Қанайналым бұзылыстары" [Мәтін] : оқу құралы / Б. А. Дукенбаева. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 120 бет

Сравнительная характеристика морфологических проявлений патологических процессов и заболеваний [Текст] : учебное пособие / Т. М. Омаров ; под ред. К. Б. Манекеновой. - 2-е изд. - Караганда : АҚНҰР, 2019. - 149 с.

Патологическая анатомия. Т.1. Общая патология [Текст] : учебник: в 2-х томах / под ред. В. С. Паукова. - 2-е изд. доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 720 с.

Патологическая анатомия. Т.2. Частная патология [Текст] : учебник: в 2-х томах / под ред. В. С. Паукова. - 2-е изд. доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 528 с.

Қосымша:

Түсіпбекова, М. Жалпы патологиялық үрдістердің морфологиялық атласы [Мәтін] : атлас / М. М. Түсіпбекова. - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет.

Жалпы дәрігерлік практика: ұлттық нұсқаулық. 2 томдық. 2 том [Мәтін] : нұсқаулық / Қазақ тіліне ауд. Қ. Ә. Әлиханова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 896 б. с. : ил.

Карабалин, С. К. Медицина труда (профессиональная патология) Ч.1 [Текст] : учебное пособие / С. К. Карабалин. - 2-е изд. - Алматы : АҚНҰР, 2021. - 432 с.

Карабалин, С. К. Медицина труда (профессиональная патология) Ч.2 [Текст] : учебное пособие / С. К. Карабалин. - 2-е изд. - Алматы : АҚНҰР, 2021. - 578 с.

Патологическая анатомия. Руководство к практическим занятиям [Текст] : учебное пособие / ред. О. В. Зайратьянца. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2021. - 696 с